

Nyhetsbrev januari 2008

*”I sin längtan
söker han gränslöst
allas händer
Bara inte fel hand
fångar honom
en dag”*

... diktade Victoria och undrade och oroade sig över både Richards bakgrund och framtid. Läs mer om Victorias upplevelser som volontär på barnhemmet i Lauder, augusti 2007 (bifogas).

Efter två veckors jullov i Sverige och med något världsvant i ögonvrån försvann mitt fadderbarn Kristine ut genom passkontrollen på Skavsta flygplats. Med i bagaget tillbaka till Riga fanns alla julklapparna, fårskinnstofflorna, de nya kläderna samt julpengen från mormor. Julen i Sverige innebär att få känna sig som en i familjen. Att få glänta på kylskåpsdörren alla tider på dygnet. Att få ge morbror Gunnar en tokig slips från loppmarkanden. Att få omtanke och bli sedd, men bäst av allt, att få vara bara sig själv. Kristine, snart 18 år och ett av Lettlands alla övergivna barn som aldrig någon frågat efter. Stundom en fåordig gåta, stundom en uttrycksfull trotsig ganska vanlig tonåring. Men framför allt en själ som bestämt sig för att klara av allt i livet på alldeles egen hand. Ett beslut hon inte tänker ompröva. Under hösten har hon en gång fått träffa sin pappa som för en hemlös och alkoholiserad existens i samhällets utkant. Med en föraktfull knyck på axeln säger hon att pappan tar sig rätten att dagligen försvinna in i ruset medan hennes egen tillvaro är en ständig kamp för att hitta mening och innehåll.

Julklappsinsamlingen i Käppala-Ljungbackens skolor firade denna jul 10-årsjubileum. Över 180 säckar julklappar samlades in och skeppades över tillsammans med ett 40-tal flyttkartonger med produkter från företaget Total Promotion samt ett berg av säckar innehållande jackor, skor, tröjor, sportkläder mm från olika givare. Alltsammans fördelades därefter rättvist mellan följande mottagare:

- *Gruppboendet Kopa ar Mums* i Riga samt deras *barnhem i Lauder* i östra Lettland. Sergejs Maksimovs tackar och meddelar att allt kommit fram och delats ut i samband med julfirandet och att alla ungdomarna i Riga och barnen i Lauder firade nyår tillsammans på en ”camp” i närheten av Rezekne.
- *Rigas Musikinternatskola*
- *Dardedze Crisis Centre*. Agnese Sladzevska tog med stor tacksamhet emot en stor mängd julklappar, kläder och skor mm som hon delade ut till barnen och deras familjer. Agnese är en

öppen och entusiastisk kvinna (pratar dessutom utmärkt engelska) som förestår detta center för barn som blivit utsatta för olika slags övergrepp, bevittnat våld i familjen eller lever i kriminella kretsar. Hon arbetar också med barnens familjer. Många barn bor periodvis på hennes center.

Jul på Dardedze Crisis centre

- *Irlava*, ett barnhem 20 mil från Riga med 44 föräldralösa barn. En av Dianas anställda tog med sig ett stort lass julklappar dit och delade ut.

- *Noas gatubarnscenter*. Den unga volontären Alise meddelar att före jul fick barnen gå på cirkus (för många var detta första gången!) och besöket avslutades med en god lunch. Under lovet fick cirka 30 barn, däribland många fattiga barn från Varaklani (liten stad i östra Lettland) besöka Aqualand, åka skridskor, gå på både bio och konsert. Noa fick i år glädjen, att förutom en stor mängd julklappar, kläder, skor mm, också ta emot en julpeng på 30 000 kr från Letthjälpen – en gåva från Arla Coldinorden!

- *Dianas gatubarnscenter*. Diana och hennes medarbetare tackar för de mycket efterlängtrade julklapparna!!

- *Dessutom* sändes julklappar och mycket mycket mer till en socialt utsatt mamma med 4 minderåriga barn och till Andris 15 år, som är uppvuxen på Rigas Internatskola men numera inneboende hos sin mormor och så till sist till en ung blivande mamma, också hon uppvuxen på Rigas Internatskola.

Hillevi Gustafson som går sista året i gymnasiet Malmö Borgarskola är med i en grupp ungdomar som kallar sig "Make Poverty History". De skickade var sitt personligt julklapps-paket till alla barnen på barnhemmet Abelite. Fint initiativ!

Total Promotion AB är tillverkare av värvnings- och kampanjpremier. Som nytilträd chef för företaget bestämde sig Jörgen Synning för att sortera ut ett stort lager av varuprover. Dessa skänktes till Letthjälpen – minst 40 säckar. Där fanns allt från fina väskor, väckarklockor, julpynt, pläddar, smink, bijouterier, ramar, köksredskap, leksaker. Mycket uppskattat!

Aktiviteter under hösten 2007

Elevutbytet verklighet igen! Åtta föräldralösa ungdomar från Rigas musikinternat fick även hösten 2007 komma inom ramen för utbytesprojektet på Käppala skola. Det var pojkar och flickor mellan 11 och 14 år som fick komma och bo i svenska familjer under några dagar. På schemat stod bl a besök i de svenska barnens klasser, rundtur i Gamla stan och bowling. För barnen är det en stor upplevelse att få lära känna en svensk familj och förhoppningsvis håller kontakten med familjen i sig. Projektet sponsrades med 50 000 kr från Arla Coldin.

Ebba framför deras gigantiska hjälpsändning

Akademiklinikens personalresa till Riga blev en succé. Tack vare en fantastisk insats av Ebba Hedén, hennes kollegor och vänner och förstås Letthjälpen som hjälpte till att organisera de tre dagarna, blev resan en stor upplevelse (besöket på småbarnhemmet Plavnieki bifogas). Hela reseberättelsen finns på vår hemsida www.letthjalpen.com.

Rigas 1 Internatskola ombildades under hösten 2007 till en kommunal skola och alla de föräldralösa barnen har förflyttats till andra institutioner.

Två besök i Kosa. Anders Lindström från Arla Coldinorden besökte det gamla skolhuset tillsammans med Solweig Åshammar med make Tryggve i september. De bedömde att en renovering snarast måste komma igång då huset står och förfaller och fukt och regn letar sig in genom fönstren som saknar glas. Diana har ett redan utarbetat program för de barn och ungdomar som ska kunna bo där. En årslång vistelse för rehabilitering ska ge dessa ungdomar i riskzonen motivation att förändra sin tillvaro. Här ska också finnas plats för deras familjer att bo. I botten är Diana utbildad konstnär och Kosa kommer bli en plats för konstnärligt skapande, precis som också hennes gatubarnscenter fungerar idag!

Även Tempelherreordens humanitära fond besökte Kosa i september. Med på denna resa var Birgitta och Jan Stålhammar som också passade på att köra en hjälpsändning. Både Solweigs och Birgittas resebeskrivningar finns att läsa på www.letthjalpen.com.

Under hösten beslutade Arla Coldinorden att fondera 250 000 kr till Kosarenoveringen år 2007 samt 150 000 kr per år under två år framåt. Tempelherreordens humanitära fond kommer också att fondera pengar. Dessutom diskuteras i vad mån lettiska/svenska Rotary kan bidra till renoveringen. Beslut om detta kommer. Vi hoppas snarast kunna hitta full finansiering av detta viktiga projekt!!!

Sandrafondens. Till minne av vår varma och mycket saknade Sandra Alpa på Kopa ar Mums, som gick bort den 1 september endast 49 år gammal, har vi beslutat instifta "Sandrafondens". Det var de föräldralösa och och sårbara ungdomarna som oroade Sandra allra mest och hon uttryckte alltid stor oro över hur de skulle klara av att ta steget ut i vuxenlivet utan familj och nätverk. Sandrafondens pengar kommer gå till att stötta dessa ungdomar. Letthjälpen har avsatt 10 000 kr till fonden.

Ett nätverk av kvinnor i Västerås (som kallar sig Bålgetingarna), har producerat en kalender där intäkterna ska gå till renoveringen av Dianas gamla skolhus i Kosa. Under höstens aktiviteter såldes nästan samtliga kalendrar vilket inbringade hela 150 000 kr. Bålgetingarna

tänker också försöka få olika företag i Lettland att sponsra renoveringen och kommer under våren att göra ett besök hos Diana och hennes gatubarnscenter.

Senaste nytt under januari 2008

Renoveringen av Kosa ska starta under våren. Nils-Olof Alström på byggfirman RPD i Riga kommer att övervaka arbetet. Diana har uttryckt önskemål att få använda snickare från trakten vilket vi tyckte var en bra idé. Den åtgärd som gjordes nu i januari var att tätta huset.

Ett första planeringsmöte av ett sommarläger med barn och ungdomar från Dianas gatubarnscenter ägde rum den 25 januari. Läget är planerat till mitten av juli och cirka 25 barn och ungdomar ska då få komma till Blidö i Stockholms skärgård.

Ett av de tre värmeaggregaten i barnhemmet i Lauderri har gått sönder och Letthjälpen kommer att översända pengar för inköp av ett nytt då Sergejs saknar pengar för detta. Han säger att det tack och lov hittills varit en varm vinter men att han fruktar att vädret kan slå om och barnen börjar frysa. Sergejs berättar också att från mitten av januari kommer Kopa ar Mums i Riga öppna ett dagcenter för äldre dementa personer, med nio platser. I Lauderri har man börjat bygga om ett av rummen till ett vilorum för barnen, en dröm Sergejs haft mycket länge. I maj kommer man att, från kommunen i Lauderri, få överta ett "lekis" i den lilla byn. Dit ska fler föräldralösa barn med beteendestörningar kunna komma för att bo och gå i deras terapiprogram.

Den 27 januari högtidlighölls Förintelsens dag på Lidingö. På denna dag, som kallas Raoul Wallenbergdagen, delas sedan några år ut ett pris till elever mellan årskurs fyra och gymnasiet som agerar i Raoul Wallenbergs anda. I år gick priset till Käppala skolområde som utvecklat samarbete med skolor i Lettlands huvudstad Riga. Prissumman var 30 000 kr. Solweig Åshammar är initiativtagaren och eldsjäl till detta samarbete sedan ett decennium. Med hjälp av skolornas personal, elever och Letthjälpen har samarbetet vuxit med åren. Generösa bidrag från Arla Coldinorden har under senare år också möjliggjort ett elevutbyte mellan länderna. Solweig hade möjlighet att närvara i kyrkan vid prisutdelningen och Letthjälpens insatser nämndes vid flera tillfällen av olika talare. Gunnar Stockhammar, som är rektor för Käppala skola, tackar oss i föreningen Letthjälpen för alla insatser genom åren - transport och förmedling av julklappar till lettiska skolor!

Kickan Håkanson
30 januari 2008

Varmt tack till alla er som troget stödjer oss!
Letthjälpen Pg 1 46 59-7

Akademiklinikens besök på barnhemmet Plavnieki i Riga, fredagen den 5 november 2007

En grå novemberdag anlände vi till ett av Rigas statliga barnhem, Plavnieki. Vi kom till barnhemmet fullastade med leksaker, kläder, blöjor mm som fanns i vår lastbil från Sverige. Stämningen bland oss 12 var förväntansfull och uppsluppen. Vi började lasta in kassarna och bar upp sakerna i det rum vi blev tilldelade. Personalen var avvaktande och skeptiska, det kändes att de inte hade helt accepterat vår hjälp.

Lokalerna var mörka och fuktiga, det var tyst och lite rått. Det rum vi fick vistas i var tillrättgjort för vårt besök, det var helt klart. Små stolar var uppradade brevid varandra. Glas-skåpen gömde undan några leksaker. Torra växter och blad var ditlagda som dekoration. I det rummet lekte tydligen aldrig några barn i vanliga fall. Vi började i alla fall öppna upp kassarna med bl a leksaker, gossedjur och små smycken. Några av oss arrangerade fiskdamm och påsarna sorterades till pojkar resp flickor. Då öppnades plötsligt dörren och in kom barnen, på led hand i hand. Nyfikna, spända och förväntansfulla blickar växlades.

Barnen var uppklädda i, som det såg ut, de finaste kläder barnhemmet ägde. Vi satte oss spontant ner på golvet och barnen närmade sig sakta. Jag minns särskilt en flicka, som troligtvis var den äldsta i gruppen, hon var så lycklig för en rosa väska med paljetter som någon av oss gav henne. Hon fick verkligen "mersmak" för hon var sedan väldigt fokuserad på att samla på sig vackra saker som hon höll i sin famn hela tiden. En annan liten flicka i rullstol tror jag alla av oss kommer ihåg, att se hennes tandlösa leende när hon fick ett glittrande armband på sin ena arm och en nalle under den andra var fantastiskt.

Barnen fick ställa sig på led och fiska i vår provisoriska fiskdamm och det var en lyckad upplevelse. Barnen fick då sin egen påse och den mest uppskattade presenten var en tandborste som så gott som alla gick och bet på några minuter senare! Tiden vi hade med barnen gick fort och vi satt nästan allihop med ett eller fler barn i knät när vi började upptäcka att många av barnen inte hade några blöjor på sig så i all uppståndelse så....ja. Barnen skulle då gå tillbaka till något annat rum på barnhemmet, som inte vi fick se. Några barn tyckte att det var svårt att lämna oss och hade gärna stanna i våra famnar och lekt med sakerna.

Det var många blandade känslor under denna intensiva tid med både skratt, förundran och några dolda tårar. Många tankar på orättvisor i världen och egna bortskämda barn kom upp. Sedan skulle vi få träffa de mindre barnen i ett annat, tyckte jag, arrangerat rum. Där fanns det 2 hagar och 5–6 barn. Dessa små kändes inte så "institutionsskadade" så det var relativt lätt att få kontakt med dem. Även i denna grupp fanns det ett par barn som var mildt handikappade. Dessa barn var i märkbart behov av närkontakt så de ville gärna sitta nära och en liten "titt-ut-lek" gav upphov till väldig glädje. Personalen var även här lite återhållsam till vårt besök. Men det är av full respekt och förståelse att det inte är så lätt för dem att förhålla sig till oss som plötsligt kliver in i deras liv och vardag och tycker, tänker och till råga på allt grinar en skvätt...

En trappa ner, nästan i källaren, stod vingliga små bebisar i likadana sparkdräkter, någon låg i spjålsäng, någon kröp på golvet, ett par bara satt längs väggen. Nu började det kännas tufft. Vågar vi lyfta upp dom, får vi lyfta upp dom? Ännu mer mjukisdjur delades ut men här fanns redan en hel del leksaker. Och FORTFARANDE denna påtagliga tystnad hos barnen, inget gurgel, inget joller, bara gråt om de slog sig när de försökte resa sig. Detta rum var ok inrett men barnen var mycket sjukare. Flera var hjärtopererade eller skulle bli det. Någon var gravt cp-skadad och låg på golvet och kved, dregglade och ålade. En pojke satt helt apatisk i barnvagn och stirrade in i ett akvarium med benen korslagda som en liten farbror, jag gick fram till honom med en nalle, han tittade inte ens på mig, tog inte i nallen och när jag frågade fick jag veta att han opererat hjärtat 3 månader tidigare men i övrigt var han helt normal. Man undrar ju lite. Dessa barn hade få eller ingen chans att bli adopterade fick vi veta tillskillnad från de "friska" barnen. Man undrar hur deras liv kommer se ut i framtiden.

Det var ett mycket minnesvärt möte på barnhemmet och även om vi inte fick se den riktiga vardagen för dessa barn så tror jag att vi gav dem ett litet avbrott med lek och varma kramar. Vi hoppas också att barnen fick ta del av leksakerna och kläderna vi hade med oss efter det att vi åkt därifrån.

Carina Desmond
Akademikliniken

PÅ BARNHEMMET I LAUDERI

av Victoria Törnqvist, augusti 2007

Så fort jag klev in genom dörren såg jag hans leende. Ett leende som spred sig från öra till öra. Och mitt i min tillfälliga rädsla över vad jag gett mig in på kände jag tillit. Han skulle bli den första som skulle komma till mig och söka min hand. Jag kände det. Så blev det också. Lilla Richard. Som gränslöst sökte allas händer, allas kärlek. Som hade ett sådant oerhört behov av att bli sedd. Överallt. Hela tiden. Han påminde mig om andra små killar som jag jobbat med i Sverige. Killar med Aspergers och ADHD. Men jag vet inte vad Richard har för diagnos.

Tyvärr vet jag inte så mycket som jag skulle önska om barnens historia. Fast kanske är det på ett sätt tur. Jag vet inte hur mycket jag skulle orkat höra. För självklart är det många mörka berättelser som döljer sig inuti dessa barn. Berättelser om föräldrars alkoholmissbruk och psykiska sjukdomar. När man ser barnen skratta, prata och leka och till synes vara som vilka barn som helst, är det ibland svårt att tro. Men när Sandra berättade en del för mig, så hade jag sedan svårt att sova. Vissa saker var värre än jag hade trott. Men eftersom Sandra bara var knappt ett dygn i Lauderis medan jag var där, så blev det inte så mycket tid till prat. Dessutom måste de ju ta hänsyn till tystnadsplikten. Vissa saker kunde inte berättas. Och vårdarna på barnhemmet kunde ju tyvärr inte någon engelska. Men jag fick senare några fina pratstunder med Sandra inne i Riga. Särskilt ett samtal kommer jag att bära med mig. Extra starkt blir minnet nu när Sandra för alltid är borta.

Under mina två veckor i denna lilla by nära ryska gränsen, bodde jag i samma lägenhet som den barngrupp där också Richard bor. Gruppen består av sju barn i åldrarna 7–14 år. Men en liten flicka hann jag tyvärr bara träffa första kvällen. Hon var sen inlagd på sjukhus under hela min vistelse. Vilket det tog tid innan jag förstod. Jag försökte fråga på lettiska vart hon hade tagit vägen, men sen förstod jag ändå inte svaret...

Sergejs och Sandra

Boendet i denna lägenhet var ett nytt projekt för ”mentalt handikappade” barn. Barn vars behov och förmågor var på mycket olika nivå.

Tyvärr blev det ju ett hinder att vi inte kunde samma språk. Att inte någon av vårdarna kunde engelska. (Ja, jag vet inte riktigt vad jag ska kalla de kvinnor som jobbar där, så det får bli ”vårdare”). Det gjorde det svårare att komma underfund med vilka handikapp barnen egentligen hade. Framför allt kände jag att avsaknaden av ett gemensamt språk var ett hinder med de lite äldre barnen. Till stor hjälp var dock fjortonåriga Andrej som kunde lite engelska. Han fick då och då fungera som tolk mellan mig och vårdarna. Jag upptäckte efterhand att han nog kunde mer engelska än vad det verkade först. Också Dima kunde en del engelska, en kille på 17-18 år som egentligen bodde i rummet som jag fick sova i. En jättefin kille, som gärna pratade med mig. Alltid var han artig och snäll och gjorde helt fantastiska grafiska bilder.

En dag visade både han och de två tjejerna Katja och Alida mig foton som de hade i små fotoalbum. Att få se dessa fotografier på deras släkt och vänner kändes fint. Dima hade många foton på sina föräldrar när de var unga. Hans mamma hette också Viktoria. Hon är död idag

och Dimas pappa är svårt sjuk. Av Sandra fick jag sedan höra lite mer om Dimas uppväxt och hur dåligt han mått när han kom till "Bernu Oaze" och blev så berörd. Det var svårt att tro när man talade med denna fina kille. Jag hoppas verkligen att det går bra för honom när han snart ska flytta från Lauderer till Riga.

Att rita, måla, lägga pussel, pyssla med lera och bolla är saker som man kan göra utan att kunna prata så bra med varandra. Första kvällen tog jag fram de ritblock, kriter och tennisbollar som jag hade köpt med mig. Det var uppskattat. Fjortonåriga Erika var jätteduktig på att rita. Det gjorde hon då och då annars också. Ibland skrev hon även dikter och eftersom jag också gör det, önskade jag verkligen att jag hade kunnat tala med henne om det. Annars fanns det inte så mycket att göra för de äldre barnen. Andrej satt mycket framför TV:n. Både med TV-spel och tittade på filmer. Inte alltid så barnvänliga filmer. Erika och Andrej hade också egna mobiler som de använde mycket. Mest för att lyssna på musik.

Min mobil blev uppskattad. Framför allt av 9-åriga Miranda, som nog längtade efter en egen. Hon fick fota en del med den och lyssna på de tre låtar som jag hade nedladdade. Hon fastnade för en låt av Martin Stenmarck, som hon lyssnade på gång på gång. Min digitalkamera var också populär. När jag insåg hur mycket kontakt den skapade, så blev jag innerligt glad att jag köpt en sådan just innan jag åkte. Jag vet inte hur många gånger vi tittade på både film och foton och kunde prata och skratta om dem.

Det fick mig att känna mig kluven inför tekniken. På ett sätt kändes det läskigt att så mycket kretsade kring den. Att de högsta drömmarna även här är en ny mobil och en större TV. Sandra berättade om att det är stora problem med att många fastnar i spelberoende. Och samtidigt gav den då också så mycket positivt. Det kändes märkligt med de stora kontrasterna. All teknik som finns här i Sverige finns också där. Jag hade inte trott att ungdomarna skulle ha egna mobiler och att det skulle finnas TV med DVD på barnhemmet. Samtidigt så var det som att förflytta sig till 40-talet när man gick in i en av de två små affärerna, eller när en häst och kärra skramlade förbi på gatan. Det kändes som två olika världar, där man helt hoppat över tiden och vägen mellan dem.

Under min vistelse i Lauderer var det väldigt varmt. Nästan varje dag gick vi till sjön och badade. Att det ligger en sjö så nära barnhemmet kändes ju underbart. Här blev det mycket skratt och stöj och utrymme för gemensam lek. Ibland var det bara vår lilla grupp där och badade, ibland alla barnen på barnhemmet. När jag badade tyckte Armands, storebror till Richard, att det var roligt att stänka vatten på mig. Så det gjorde vi. Vi stänkte och skrattade och skrattade och stänkte. Över huvudtaget kände jag att det var viktigt att se Armands. Han höll sig ofta i bakgrunden och var så snäll. Blev lätt lite osynlig. Visst kunde han både skojbråka och bråka på riktigt med Andrej, men jag kände att han ändå alltid var i underläge. Han kunde inte riktigt leka på lika villkor för att han hade svårt med motoriken. När vi bollade t ex så tyckte de andra att han var dålig. Jag tror att han var 14 år, men han var mycket

yngre i sina förmågor. Så det kändes som om han uppskattade när bara han och jag bollade. Då gjorde det ingenting när han missade bollen.

*”I tvätten han bär
bär han världen
på sina axlar
Ständigt söker han
efter en uppgift
vill vara till lags
vill göra rätt
och ibland
utnyttjar andra det”*

Så måste jag skriva lite om kära lilla Jolita. Som inte lika snabbt som Richard sökte min närhet, i alla fall inte så gränslöst, men som allt eftersom tiden gick kom allt närmare. Allt närmare mitt hjärta kom hon också, och hon kröp in där, och jag tänker så mycket på henne här hemifrån. Jolita som bara är 7 år och som älskar sin storasyster Indra så innerligt. Vad jag förstod är Jolita både svårt psykiskt och fysiskt sjuk. (Alla barnen i den grupp som jag bodde med, tog förresten medicin). Hon kommer troligen inte kunna leva ett självständigt liv. Inte få ett jobb. Men jag tror att hon skulle kunna utvecklas mycket om hon bara fick rätt hjälp och tillräckligt mycket egen tid. Inte minst märkte jag det när vi bollade med en tennisboll. Först var hon ganska dålig på att fånga den. Men hon blev snabbt bättre och bättre. En annan favoritsysselsättning var att jag ritade prickar som föreställde t ex en hund, katt eller något annat och så fyllde Jolita i prickarna, så att djuret framträdde. Hon var duktig på det. Mycket duktigare än Richard, som hade svårare med motoriken, trots att han var äldre.

Jag är verkligen glad att Jolita har sin storasyster Indra att ty sig till. När jag såg deras syskonkärlek blev jag så rörd. Jolita hade ett stort behov av närhet, trots att hon ibland också kunde vara ganska innesluten i sin egen värld. Ofta vaggade hon sådär som man sett sysslolösa barnhemsbarn göra på TV. Vårdarna brukade säga till henne när hon gjorde det. Om kvällarna när hon blev trött kröp hon gärna tätt intill mig i soffan. Vilade huvudet på min axel och tog min hand. Första gången som hon pussade mig god natt spred sig en stor värme genom hela kroppen. När vi gick för att äta eller bada, eller bara gick på promenad i Lauderis omgivning, så höll hon också oftast mig i handen. Så trots att jag många gånger kände mig konstigt avskild när jag inte förstod vad de pratade om, så kändes det aldrig ensamt. Nästan alltid fanns det en liten hand i min.

På det hela taget kände jag mig glad över att barnen verkade ha det bättre än vad jag trott innan jag reste. Det kändes tryggt att Sergej är utbildad psykolog, att Sandra var både den

underbara människa hon var, samt var högt utbildad och att det kom en psykolog till barnhemmet varje helg. Saker och ting kändes genomtänkt, det fanns både kunskap och kärlek. Och även om barnen bodde flera i samma rum, så var rummen fint inredda, framför allt i barnhemmet och jag förutsätter att lägenheten där jag bodde är under förbättring.

Vårdarna var alla mycket olika, vilket ju egentligen är självklart. Det är ju vi människor. Men ibland gjorde det mig lite orolig att de hade så olika förhållningssätt gentemot barnen. Jag tänkte att det här är ju barnens hem, deras familj och liv. Här borde finnas tryggheten i någon som förhåller sig till en på samma sätt. Men jag tyckte ändå om alla vårdarna och upplevde att de var härliga människor som var och en på sitt sätt gav kärlek till barnen. Tongångarna var dock höga ibland och vissa kunde ryta i ordentligt. Men barnen var inte rädda och jag upplevde att det också fanns utrymme för skämt och skoj. Och att kanske den som ryade mest också var den som Richard tydde sig mycket till.

Alla barnen i ”min” grupp går i en särskola. Jag känner mig nyfiken på hur lärarna jobbar där och vad det finns för hjälpmedel. Känner mig också lite orolig för att det inte finns tillräckligt med resurser. Att det skulle gå att göra mer för dessa barns utveckling. Jag skulle gärna vilja åka tillbaka någon gång när skolan är igång, för att kunna besöka den och se om det är något som vi skulle kunna bidra med från Sverige. Vad som vore välbehövligt till den vanliga skolan är ju om någon som kan både engelska och ryska eller lettiska kunde åka dit som volontär för att lära ut engelska. Eftersom den äldre generationen inte kan engelska, så är det inte heller många lärare som kan det, och hur ska då barnen kunna lära sig?! Det känns ju som ett språk som de verkligen kommer att behöva och som en rättighet att de ska få lära sig det.

Så slutligen några ord om maten på barnhemmet. För att ha så lite pengar till varje barns måltid lyckades de enormt bra. Ordentlig frukost, lunch, mellanmål och middag bjöds varje dag. Vissa grönsaker kom från de egna odlingarna, där också ungdomarna fick hjälpa till. Men en sak blev jag förskräckt över. Att barnen fick så mycket godis och sötsaker. Mycket av detta borde bytas ut mot frukt istället. För frukt var det ganska ont om. Förmodligen för att det är dyrt. Utöver att sötsaker inte är bra för tänderna, så tänkte jag också på att man ju faktiskt kommit fram till att socker kan påverka barn att bli hyperaktiva. Flera av dessa barn har ju problem med just olika former av hyperaktivitet, så de borde inte äta så mycket sötsaker.

Jag är glad över att jag kom iväg till Lettland, till lilla Lauderī. Nu kommer det alltid att finnas ett band dit och till barnen och ungdomarna som jag känner tacksamhet över att fått möta. Jag hoppas på att kunna hjälpa till på olika sätt. Jag ska försöka plugga lettiska på egen hand, så att jag kan prata lite bättre med dem nästa gång jag hälsar på...

*”Vågorna
bär sången
över sjön
Lauderī sjunger idag,
sjunger för barnen
och de tar emot
tonerna
på det sätt
som de kan,
fyller dem
med sitt skratt
och med sin längtan
Med sina drömmar”*

av Victoria Törnqvist